

Spis treści

Wykaz skrótów / 11

Wstęp / 15

Rozdział I

Wolność twórczości artystycznej i jej granice.

Pojęcia podstawowe / 29

1. Wprowadzenie / 29
2. Pojęcie wolności / 33
 - 2.1. Uwagi wstępne / 33
 - 2.2. Prawo a wolność / 34
 - 2.3. Ujęcie pragmatyczne istoty pojęcia wolności / 41
 - 2.4. Wnioski / 50
3. Pojęcie granic wolności człowieka / 51
 - 3.1. Uwagi wstępne / 51
 - 3.2. Granice wspólne dla wszystkich wolności i praw człowieka / 55
 - 3.3. Podstawy ograniczania wolności i praw człowieka na podstawie art. 31 ust. 3 Konstytucji RP (tzw. klauzula limitacyjna) / 56
 - 3.3.1. Ranga ustawowa normy ograniczającej wolność / 57
 - 3.3.2. Konieczność ustanowienia normy ograniczającej wolność / 61
 - 3.3.3. Przesłanki materialne / 66
 - 3.3.4. Nienaruszalność istoty wolności / 74
 - 3.4. Zakres zastosowania klauzuli limitacyjnej / 77
 - 3.5. Wnioski / 78

- 4. Pojęcie twórczości artystycznej / 80
 - 4.1. Dwa znaczenia pojęcia twórczości artystycznej / 80
 - 4.2. Twórczość artystyczna jako działanie / 80
 - 4.3. Twórczość artystyczna jako wytwór / 81
 - 4.3.1. Dzieło sztuki / 82
 - 4.3.2. Utwór / 83
 - 4.3.3. Zabytek / 87
 - 4.3.4. Dobro kultury / 88
 - 4.3.5. Dzieło artystyczne w niemieckim piśmiennictwie konstytucyjnym / 89
 - 4.4. Wnioski / 91
- 5. Zakres ochrony wolności twórczości artystycznej w prawie polskim / 91
 - 5.1. Zakres ochrony wolności twórczości artystycznej w Konstytucji RP / 91
 - 5.1.1. Wolność twórczości artystycznej jako wolność kulturalna / 91
 - 5.1.2. Wolność twórczości artystycznej jako szczególny przypadek wolności wypowiedzi / 94
 - 5.1.3. Wolność twórczości artystycznej a wolność prasy / 96
 - 5.2. Ochrona twórczości artystycznej w Konstytucji RP (art. 73) a ochrona prawnoautorska / 98
 - 5.3. Ochrona twórczości artystycznej w Konstytucji RP (art. 73) a ochrona cywilnoprawna (art. 23 k.c.) / 103
- 6. Wolność sztuki w prawie niemieckim / 116
- 7. Wolność twórczości artystycznej w prawie międzynarodowym / 123
 - 7.1. Artykuł 27 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r. / 123
 - 7.2. Ochrona w Międzynarodowych Paktach Praw Człowieka z 1966 r. / 125
 - 7.2.1. Artykuł 19 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych / 125
 - 7.2.2. Artykuł 15 Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Socjalnych i Kulturalnych / 129
 - 7.3. Relacja prawa autorskiego do swobody wypowiedzi artystycznej w prawie międzynarodowym / 130

- 7.4. Wolność twórczości artystycznej w Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności / 141
 - 7.4.1. Konstrukcja normatywna art. 10 EKPCz i rola Europejskiego Trybunału Praw Człowieka / 141
 - 7.4.2. Najważniejsze tezy (standardy) z praktyki orzeczniczej Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach dotyczących swobody wypowiedzi / 143
 - 7.4.2.1. Pluralizm poglądów i ochrona sądów wartościujących jako podstawowe reguły wykładni / 143
 - 7.4.2.2. Margines swobody ocen sądów krajowych i przesłanki wyznaczające jej zakres / 145
 - 7.4.3. Wnioski / 149
- 7.5. Wolność twórczości artystycznej na gruncie art. 13 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej / 150
- 8. Typologia granic wolności twórczości artystycznej / 151
 - 8.1. Wprowadzenie / 151
 - 8.2. Ujęcia systemowe / 151
 - 8.2.1. Wedle gałęzi prawa / 151
 - 8.2.2. Wedle systematyki praw człowieka / 152
 - 8.3. Ujęcie przedmiotowe / 153
 - 8.3.1. Granice dotyczące formy i treści / 153
 - 8.3.2. Granice dotyczące tworzenia i rozpowszechniania / 155
 - 8.3.3. Wnioski / 158
- 9. Podsumowanie / 158

Rozdział II

Szczegółowe granice wolności twórczości artystycznej w zakresie sztuk wizualnych / 160

- 1. Wprowadzenie / 160
- 2. Granice dotyczące tworzenia dzieła sztuk wizualnych / 161
 - 2.1. Uwagi wstępne / 161
 - 2.2. Ochrona cudzego mienia / 161
 - 2.3. Ciało człowieka jako materiał sztuki / 162
 - 2.4. Wnioski / 165

3. Granice dotyczące rozpowszechniania dzieła sztuk wizualnych / 166
 - 3.1. Uwagi wstępne / 166
 - 3.2. Naruszenie prawa do wizerunku i dóbr mu pokrewnych / 170
 - 3.2.1. Przedmiot ochrony prawa do wizerunku / 170
 - 3.2.2. Przedmiot dóbr pokrewnych prawu do wizerunku / 173
 - 3.2.3. Rodzaje naruszeń prawa do wizerunku i praw pokrewnych / 176
 - 3.2.4. Przypadki naruszeń prawa do wizerunku i praw pokrewnych przez działania podejmowane w ramach twórczości artystycznej / 183
 - 3.2.5. Satyryczny charakter utworu jako okoliczność wyłączająca bezprawność naruszenia prawa do wizerunku / 186
 - 3.2.6. Wolność twórczości artystycznej a prawo do wizerunku w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka / 190
 - 3.2.7. Wnioski / 198
 - 3.3. Obraza uczuć religijnych / 200
 - 3.3.1. Uwagi wstępne / 200
 - 3.3.2. Charakterystyka przestępstwa obrazy uczuć religijnych / 201
 - 3.3.3. Przypadki obrazy uczuć religijnych przez dzieła sztuk wizualnych / 207
 - 3.3.4. Wolność twórczości artystycznej a wolność sumienia i wyznania w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka / 213
 - 3.3.5. Wnioski / 218
4. Granice dotyczące tworzenia i rozpowszechniania dzieła sztuk wizualnych / 220
 - 4.1. Uwagi wstępne / 220
 - 4.2. Plagiat jako immanentna granica wolności twórczości artystycznej (naśladownictwo i reprodukcja) / 220
 - 4.2.1. Pojęcie plagiatu / 220
 - 4.2.1.1. Forma plagiatu / 224
 - 4.2.1.2. Przedmiot ochrony przed plagiatem / 225
 - 4.2.1.3. Status utworu jako warunek ochrony / 227

4.2.1.4.	Elementy dzieła sztuk wizualnych podlegające ochronie przed plagiatem /	230
4.2.2.	Plagiat a sztuka ludowa i folklor /	244
4.2.3.	Plagiat a formy dozwolonego użytku /	252
4.2.3.1.	Plagiat a cytaty /	252
4.2.3.2.	Plagiat a dzieło inspirowane (parodia i pastisz) /	260
4.2.3.3.	Plagiat a dzieło zależne (przeniesienie na inną technikę artystyczną) /	267
4.2.4.	Przyczyny zbieżności dwóch dzieł /	269
4.2.5.	Wnioski /	272
4.3.	Zakazy swobodnego wytwarzania i rozpowszechniania treści pornograficznych /	274
4.3.1.	Uwagi wstępne /	274
4.3.2.	Stan regulacji w prawie polskim /	276
4.3.3.	Problem definicji pornografii /	278
4.3.4.	Pornografia a twórczość artystyczna /	283
4.3.5.	Konsekwencje regulacji art. 202 k.k. dla praktyki życia artystycznego /	292
4.3.5.1.	Publiczna prezentacja treści pornograficznych w sposób mogący narzucać ich odbiór osobie, która sobie tego nie życzy /	292
4.3.5.2.	Prezentowanie treści pornograficznej małoletniemu lub stwarzanie mu możliwości zapoznania się z nią /	295
4.3.5.3.	Pornografia z udziałem małoletniego, użyciem przemocy i posługiwaniem się zwierzęciem /	296
4.3.6.	Konflikt wolności wypowiedzi i moralności publicznej w prawie europejskim i wybranych ustawodawstwach państw europejskich (perspektywa porównawcza) /	299
4.3.7.	Konflikt wolności wypowiedzi i moralności publicznej w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka /	303
4.3.8.	Wnioski /	306
5.	Podsumowanie /	308

Rozdział III

**Wolność twórczości artystycznej jako okoliczność wyłączająca
bezprawność czynu / 310**

1. Wprowadzenie / 310
2. Kontratyp sztuki w polskim piśmiennictwie
prawniczym / 311
3. Kontratyp sztuki w doktrynie prawa
angloamerykańskiego / 323
4. Kontratyp sztuki w niemieckim piśmiennictwie
prawniczym / 327
5. Podsumowanie / 329

Zakończenie / 331

Bibliografia / 335